

Kratke vesti
iz življenja in svetaPRIHOD NADANLJNJIH
KANADCEV V ANGLIJO

London. — Včerajšnje poročilo naznanja o prihodu nadaljnega števila kanadskega vojaštva v neko angleško pristanišče. Med tem vojaštvom so topničarji iz Winnipega in Montreala, inženirji iz Toponta in Halifaxa, signalne čete, bolničarski oddelek ter pehota, in nekaj škotskih polkov.

MOŽEN PRELOM ZAVEZ-
NIKOV Z MOSKVO

London. — V tukajšnjih diplomatskih krogih se govori o možnem skorajšnjem ukinitju diplomatskih odnošajev med zavezniki in Moskvo, proti kateri se bo najbrže pričelo z "moralno križarsko vojno." — Angleška in francoska vlada sta se znatno ohladili v svojih odnošajih do Moskve, proti kateri se utegnejo družiti v vojni vse države, z Nemčijo vred. (Mi smo v uredniških člankih že ponovno naglasili, da vsa znamenja kažejo, da se bo prej ali slej zgodilo tako. Op. ured.).

NOVI TAJNIK AMERI-
ŠKE MORARICE

Washington. — Predsednik Roosevelt je imenoval Charlesa Edisona za novega tajnika bojnega mornarice Zedinjenih držav. Edison, sin slavnega iznajditelja Thomasa Edisona, je bil nadomestni mornariški tajnik izza smrti tajnika Claude Swanson.

POLOŽAJ V TURČIJI
PO POTRESU

Ankara, Turčija. — Turška vlada je prepovedala vse nove letne proslave ter je odredila narodno žalovanje nad žrtvami v največji naravni katastrofi, ki jo je še kdaj doživela dežela. — Vsa dežela je mobilizirana za pomoč, ki jo prejema dežela tudi iz drugih držav. Turški državljani po vsej deželi so ponudili državi na razpolago svoje delo in denar. Državni uslužbenci so izjavili, da radi žrtvujejo enomešno plačo v pomoč prizadetim nesrečnikom. Dijaki medicine so se prostovoljno javili za samaritansko delo.

SILNI ZAMETI V
BERLINU

Berlin. — Dne 30. decembra je zapadlo v Berlinu mnogo snega, ki tvori silne zamete. Pred trgovinami s premogom stoji dole vrste ljudi, ki čakajo na premog, če jim ga bo sploh mogoče dobiti. Oblasti so odredile, da se morajo javiti vsi oni hišni posestniki, ki imajo velike zaloge premoga, katerega se bo odšlo od njim, ki ga nimajo.

GOERING GROZI
Z ZRAČNIMI NAPADI

Berlin. — Maršal Goering, minister nemške zračne sile, je včeraj izjavil, da če bo nemška zračna sila napadala, bo to tak napad, kakršnega svet še ni videl. Maršal je dejal, da ni treba nikogar drugega kot Hitlerjevega ukaza, pa bodo pričeli nemški bombniki bombardirati in uničevati mesta zaveznikov. Kaj bi zavezniki storili v tem slučaju, tega Goering ni navedel.

ENAJST DIJAKOV
POGRESANIH

Haverstraw, N. Y. — V Dunberberških gorah v državi New York se je včeraj izgubilo enajst dijakov in dijakin, ki so bili v gorah na turi. Ker je temperatura skoraj na ničlo, vlada resna bojazen za njih življenje.

Adolf Hitler namerava baje odstopiti
ter se zadovoljiti s činom predsednika

Zanimive ugotovitve pariškega lista. — Maršal Goering naj postane kancelar ter sklene mir z zavezniki. — Vzpostavitev omejene Češkoslovaške in Poljske.

PARIZ, 1. januarja. — Casopis "Petit Parisien", katerega se smatra za avtoritativno glasilo francoske vlade, poroča, da je prejel iz Italije poročila, da se misli kancelar Hitler odpovedati kancelarstvu ter odstaviti od vlade znane radikalne naciste, da bi Nemčija lahko sklenila mir z zavezniki.

Casopis pravi, da bi maršal Goering postal kancelar, Hitler pa predsednik nemškega rajha. — Korespondent izjavlja, da jamči za avtentičnost teh poročil, nakar prehaja v podrobnosti.

V tem načrtu so sledeče točke:

Hitler bi postal predsednik nemškega rajha, kakor je bil pokojni Pavel von Hindenburg, ko je bil Hitler njegov kancelar. Odstavljenje bolj radikalnih nacistov, kakor na primer Heinricha Himmlerja, načelnika nemške policije, dr. Paula Josepha Goebbelsa, ministra propagande, in dr. Roberta Leyja, načelnika nacističke delavske fronte.

Sedanji minister zunanjih zadev Ribbentrop bo odstavljen in na njegovo mesto pride kak pošklicni diplomat, najbrže Hans Victor Mackensen, poslanik v Italiji.

Dr. Hjalmar Schacht postane zopet minister ekonomije.

Popuščanje v odnošajih z Rusijo.

Obljuba za restoracijo omejene Češkoslovaške in Poljske. Odpoved autarkičnega sistema in povrnitev k normalni svetovni ekonomiji.

Prvo zasedanje nove
mestne zbornice

Nova mestna zbornica je ob svojem prvem zasedanju določila milijon dolarjev za relief.

Nova mestna zbornica, ki je sinoči zasedala prvokrat v tem letu, je sprejela skoraj soglasno apropriacijo za \$13.395.000, v kateri vsoti je vključen tudi milijon dolarjev za relief. S tem je zagotovljeno, da letos ne bo tako kmalu v Clevelandu zopet reliefne krize, kakršnih smo imeli nešteto lansko leto. V mestni zbornici je petnajst novih councilmanov, ki so bili sinoči prvokrat na seji.

Proti apropriaciji sta glasovala samo dva councilmana, in sicer John S. Mudri in Mark McElroy, oba demokrata, ki nista navedla vzroka, zakaj glasujeta proti.

Milijon dolarjev, ki je bil odglasovan za relief, se bo dobil na sledeči način: \$500.000 od pričakovanih mestnih skladov, \$500.000 pa bo dala država. Ta vsota bo krila relief deset tednov, to je do približno sredi marca.

Nova mestna zbornica je na konci seje sklanila, da se bodo seje zbornice vršile vsak ponedeljek ter se bodo pričele ob sedmih zvečer.

Nov grob

Danes zjutraj je po dolgem trpljenju preminila Christina Sinkovec, stara 25 let, stanujoča na 1213 East 173rd St. Pogreb ima v oskrbi Jos. Zele in Sinovi pogrebni zavod. Več poročamo v prihodnji številki.

ZNACILNI DOGODKI PRETEKLEGA LETA

Poljsko orožje na glavnem trgu Varšave, ko so mesto zavzeli Nemci.

Finci poročajo o velikih zmagah in
o porazih sovjetskega vojaštva

Dočim naznanjajo poročila iz finskih virov o velikih zmagah finskega orožja ter o velikem plenu, pravijo poročila iz Moskve, da ni na fronti ničesar važnega.

HELSINKI, 31. decembra. — Finsko vrhovno poveljstvo naznanja, da je bila 163. ruska divizija "sesekana na kose in skoro popolnoma uničena" v dva dni trajajoči bitki na vzhodni fronti. Sovjetska pehotna divizija šteje približno 15.000 mož.

Finsko poročilo dalje naznanja o velikem vojnem plenu, v katerem je med drugim "27 vrst topov, stiri protiletalski topovi, 150 tovornih avtov, 250 konj, med 400 in 500 vozil za transportiranje vojaštva, in dvanaest pojskih kuhinj."

Medtem pa so podvzeli ruski letalci polete nad finska mesta ter bombardirali razne kraje. Na obrežni kraj Vaaso so tekome ure vrgli nad 100 bomb.

Poročilo ameriškega časnikarja. Webb Miller, znani ameriški časnikar, ki se je kot vojni poro-

Hitler obeta Nemcem popolno zmago nad
onimi, ki hočejo uničiti Nemčijo

Hitler je rekel, da je v preteklosti Bog vidno pomagal Nemčiji in da ji bo tudi v bodočnosti. — Anglija odgovarja na Hitlerjev govor.

BERLIN, 30. decembra. — Adolf Hitler je imel govor po radiu, v katerem je rekel, da bo izšla Nemčija zmagovita iz te vojne, katero ji je vsilila Anglija, ki hoče z Nemčijo sodelovati in ki jo hoče uničiti. "Ena stvar je jasna," je rekel Hitler. "Nasprotni nam stoji židovski kapitalistični svet, ki hoče zadaviti Nemčijo in nemški narod. Zato nam je cilj jasno pred očmi: Nemčija se mora osvoboditi nevarnosti in neprestanih groženj, ki imajo svoj izvor v Angliji."

Drugi govor, ki ga je Hitler naslovil na armado, pa je posvetil prošnji Bogu, "ki nas je v preteklosti tako vidno vzel pod svojo zaščito in ki nam bo i v bodočnosti pomagal v našem boju za naš obstanek."

LONDON, 30. decembra. — Velika Britanija je nocoj uradno odgovorila na Hitlerjevo proklamacijo zmage z uradno izjavo, da sta Velika Britanija in Francija odločeni, nadaljevati vojno. V tej izjavi je rečeno: "Hitler je

DVA MILIJONA ANGLEŽEV JE
SPET POZVANIH POD OROŽJE

Prva skupina bo mobilizirana do 1. marca, vsi ostali pa do konca leta 1940.

ANGLIJA SE PRIPRAVLJA NA DOLGOTRAJNO
VOJNO

LONDON, 1. januarja. — Angleški kralj George je danes podpisal ukaz, s katerim se poziva na registracijo nadaljna dva milijona Angležev za vojaško službo. Ta ukaz pomeni, da se morajo registrirati možje v starosti od 19. do 27. leta.

Z današnjim ukazom pride tehnično pod orožje 3.500.000 mož.

Pri dosedanjih vpoklicih so bili prizadeti možje v starosti 20, 21 in 22 let. Zdaj pa pridejo na vrsto naprej oni, ki so stari 23 let, ki bodo mobilizirani do 1. marca. Smatra se, da bodo vsi ti vojaški razredi pod orožjem do konca leta 1940.

Tozadevni ukaz pomeni, da se Anglija ne šali, ko izjavlja, da hoče voditi to vojno do konca, dokler ne bodo doseženi cilji, ki sta jih določili Velika Britanija in Francija.

Neka nemška podmornica je torpedirala in potopila mal angleški parnik Barbara Robert-Hson in 5.677-tonski parnik Box Hill. Dvajset mož s parnika Box Hilla je pogrešanih. S potopom parnika Barbara Robertson pa je izgubil življenje en mornar.

Smrtna kosa

Po dolgi in mučni bolezni je preminil na svojem domu, 1053 East 72nd St. dobro poznani rojak Joseph Beseničar, star 63 let. Doma je bil iz Dobrove pri Ljubljani, odkoder je prišel v Cleveland pred 34 leti. Njegov posel je bil klepar (tinner). Tukaj zapušča žalujočo soprogo Thereso, prej Zakrajšek, doma iz vasi Smorat pri Ložu, in očima, ter sinove Josepha in Ladislava. Bil je član društva sv. Vida, št. 25 KSKJ. Prosimo, da se njegovi prijatelji udeležijo pogreba, ki se bo vršil v sredo zjutraj ob 9:00 uri v cerkev sv. Vida in na Calvary pokopališče iz Frank Zakrajškovega pogrebnega zavoda, 6016 St. Clair Ave. Bodi mu rahla ameriška zemlja, preostalim pa naše sožalje!

Nov grob

V nedeljo zjutraj je preminila v St. Alexis bolnišnici Mrs. Julia Mauser, rojena Majer, v starosti 31 let. Stanovala je na 19008 Cherokee Ave. Rojena je bila v Clevelandu. Zapušča žalujoco soproga Williama, dve hčeri Dorothy in Alice, sina Williama, starše Franka in Mary Majer, dve sestri, Anno in Mary, in tri brate, Franka, Johna in Edwarda. Bila je članica društva Carniola Hive, št. 483, The Maccabees in Slovenske ženske zveze, št. 14. Pogreb se bo vršil v sredo zjutraj ob 8:15 iz August F. Svetek pogrebnega zavoda na 478 East 152nd St., ter v cerkev sv. Pavla na Chardon Rd. in potem na sva Pavla pokopališče. Bodi ji ohranjen blag spomin, preostalim naše sožalje.

Rokoborba

V sredo se vrši prva rokoborba v letu 1940 v Central Armory. Nastopila bosta Dick Shikat in Olaf Olson, Angelo Cistoldi in Walter Sirois. V petek boste videli Baron Von Schachta in Harry Kenta, kakor tudi Tommy O'Toole-a.

346 smrtnih slučajev
preko novoletnih
praznikov

Včerajšnji novoletni dan je bil najmrzlejši v Clevelandu izza leta 1928, in prav mrzlo vreme se nam obeta tudi danes in jutri. Včeraj je skoro ves dan snežilo, vmes pa je pihal silen veter, ki je vrtinčil sneg v zamete. Razume se, da je tako vreme zahtevalo tudi več nesreč, nekatere s smrtnim izidom. Sirom Zedinjenih držav je bilo 173 prometnih smrtnih slučajev, 37 ljudi je izvršilo samomor, umorov pa je bilo izvršenih 23. Požari so zahtevali 13 življenj, s plinom, s padci in pod vlaki pa je končalo 100 oseb.

Na prvem mestu z nesrečami je država Kalifornija, kjer je bilo 38 smrtnih nezdod. Med temi je bilo 17 prometnih smrtnih nesreč, devet samomorov in osem smrtnih slučajev vsled drugih vzrokov.

Vseh skupaj je zaznamovanih 346 smrtnih slučajev.

Kultura

PEVŠKE VAJE SOC. 'ZARJE'

Pevske vaje soc. Zarje se bodo vršile za naprej ob sredah zvečer. Prihodnja pevska vaja se vrši v sredo 3. januarja ob 8. zvečer in ne v petek, kot je bilo prvotno zaključeno. Pevci, ki se niso mogli udeležiti letne seje, so prošeni, da to upoštevajo. Sedaj, ko se je pričelo z učenjem za pomladansko prireditev 7. aprila, je tudi ugoden čas, da se pridružijo zboru nove pevske moči. Vsa, ki ima poslub in veselje do petja in soglasja z Zarjinih smernicami, je dobrodošlo. Vaje se vrše v starem posloju S. N. Doma. —Predsednik.

Litvinska proslava

V nedeljo večer se je vršila v Litvinski dvorani na 6835 Superior Ave., proslava Litvinec, ki so proslavljali 25-letnico obstoja litvinskega tednika "Dirva." K. S. Karpus, urednik Dirve od leta 1917, je orisal zgodovino lista, ki je pričel izhajati pod imenom "Santalka," kar pomeni "mir," nakar se je izpremenilo tednikovo ime v "Dirva," ki je še danes ime lista in pomeni "njivo." Dirva ima v Clevelandu okoli 4.000 naročnikov, v vseh državah pa približno 9.000. Tednik "Dirva" se tiska že dolgo vrsto let v tiskarni "Enakopravnosti."

Seja

Nocoj ob 7.30 uri zvečer se vrši seja Progresivnih Slovenk, krožek št. 1 v Slov. del. domu na Waterloo Rd. Po seji bo predaval Dr. Siegel. Vse članice so prošene, da se gotovo udeležijo.

Zadnja čast

Članice društva Carniola Hive št. 493 The Maccabees, so prošene, da pridejo danes zvečer ob 8. uri, da izkažejo zadnjo čast pokojni Juliji Mousar, v pogrebnem zavodu August Svetek, 478 East 152nd St.

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

»ENAKOPRAVNOST«

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE - HENDERSON 5311-5312
Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Po raznašalcu v Clevelandu, za celo leto \$5.50
za 6 mesecev ..... \$3.00; za 3 mesece \$1.50
Po pošti v Clevelandu, v Kanadi in Mexici za celo leto \$6.00
za 6 mesecev ..... \$3.50; za 3 mesece \$2.00
Zedinjene države za celo leto \$4.50
za 6 mesecev ..... \$2.50; za 3 mesece \$1.50
Za Evropo, južno Ameriko in druge tujeske države:
za celo leto ..... \$8.00 za 6 mesecev \$4.00;

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

KARELIJA IN KARELCI

Velik del sedanjih bojov med Rusijo in Finsko se odigrava trenutno na karelskem ozemlju. Ta obmejna dežela je tako malo znana, da pač ne bo odveč, če seznanimo naše čitatelje z nekaterimi bistvenimi podatki o Kareliji in njenih prebivalcih.

Sovjetsko-finska meja gre po ozemlju Karelije, domovine Karelcov. Ozemlje meri v dolžino kakšnih 660 km v smeri od vzhoda proti zapadu in njegova širina znaša od 100 do 400 km. Geološki sestav tega ozemlja sliči v marsičem sestavu Finske in Švedske. To je pokrajina, kjer se vrste jezera, gozdovi in kameniti predeli. Visokih gora tukaj ni in zaradi mraza niso ti kraji niti najmanj primerni za kmetijstvo. Doline pa so rodovitne. Živinoreja je precej dobro razvita in konji iz Karelije veljajo za najboljše konje na Finskem.

Ta pokrajina je tudi bogata na zemskih zakladih in daje železno rudo, baker, svinec ter glino za poreclan. Močno je razvita tudi industrija kamna. Tod okoli lomijo granit in marmor in bivša ruska prestolnica Petrograd, današnji Leningrad, je tlakovan z granitom iz karelskih kamnolomov. Iz tega kamna je zgrajeno tudi nabrežje ob Nevi in mnogo leningrajskih kanalov.

V finskem predelu Karelije je nekaj večjih mest: Viipuri (Viborg), Sartavala (Serdobolj), Keksholm itd. V ruskem delu Karelije leži znani Petrozavodsk ter pristanišče Kemi na Belem morju.

Ruski del Karelije je pripadal Olonecki guberniji. Po revoluciji se je Karelija osamosvojila. Postala je avtonomna ljudovlada v sestavi Sovjetske unije. Na Finskem živi približno milijon Karelov, v Rusiji pa četr milijona, toda še ti so razdeljeni, kajti blizu 125.000 jih živi v Tverski oblasti, kamor so se ljudje umaknili za časa vojn med Rusijo in Švedsko. Karelcji se počasi rusificirajo. Asimilacija s pomočjo zakonskih zvez je skoro nemogoča. Pri tem ljudstvu vlada namreč s strani moških velik despotizem, ki se uveljavlja v rodbinskem in družinskem življenju. Karelcji se tudi slabo hranijo.

Rusi so se poslužili v svojem delu Karelije posebne taktike, začeli so ondi naseljevati svoj živelj, posebno v industrijskih krajih. Tako živi zdaj v sovjetskem delu Karelije že nad 400.000 prebivalcev. Karelcji so povsod v manjšini. Tvorijo namreč komaj tretjino celokupnega prebivalstva, ki jih ruski živelj bolj in bolj preplavlja. Karelcce loči od Fincev predvsem vera; slednji so evangeličji, dočim so Karelcji pravoslavni.

Ko je bil Petrograd proglašen za prestolnico Rusije, je začela osrednja in južna Karelija gospodarsko procvitati. Tudi trgovina se je dobro razvijala. V 19. stoletju sta bila v Kareliji donosna samo gozdarstvo in ribolov. Pozneje se je razvilo tudi rudarstvo.

Oktoberska revolucija je dala Kareliji nov obraz, toda šele oktobra 1920. je bila med Rusijo in Finsko podpisana pogodba o novi meji med obema državama. Pozneje se je prebivalstvo uprlo. Ruteča vojska pa je napravila red in od 1. 1922. se mir ni več kalil.

Karelija je v folklornem pogledu bogata zemlja. Tam je vznikla "Kalevala," finski narodni ep, duhovna svojina Fincev in Estoncev. V tej pesnitvi je mnogo junštva in vojaškega duha. V bistvu obravnava boj človeka z naravo. Glavni junaki pesnitve so: Vajnemonen, tvorac narodnega instrumenta kantele, kovač Ilmarinen, čarovnik Lemnikainen in narodni junak Pohjola. "Kalevala" je prevedena v mnoge kulturne jezike, deloma že tudi v slovensčino.

Karelcji živijo čisto svojevrstno življenje po načelih, ki se jim zde pravilna. Tako jih n. pr. ni mogoče navaditi, da bi se držali gotovih predpisov pri zidanju hiš. Vsakdo zida hišo tako, da ima okna obrnjena na jug, ne glede na ulico ali cesto. Tako se na prvi pogled zdi, da je to ljudstvo zmešano, v resnici pa je le prevdarno.

V pariških političnih krogih opozarjajo, da izvaja Nemčija spričo zasedanja Društva narodov vedno večji pritisk na nevtralne države, da bi jih prisilila k aktivnejšemu odporu proti zavezniški blokadi, ponujajoč jim pri tem svojo zaščito. Pri tem se z nemške strani celo kritizira, češ, da ni v skladu z nevtralnostjo Švice, ker se zasedanje Društva narodov vrši v Švici. Pariški listi pišejo, da bi bilo bolje zasedanje Društva narodov odpovedati,

Zanimive vesti iz stare domovine

Povratak mornarjev

Dne 28. novembra so prispele na Sušek mornarji jugoslovanskega tovornega parnika "Carica Milica," ki je dne 18. novembra postal žrtev nemške mine 7 milj vzhodno od angleške obale. Človeških žrtev ni bilo in le dva mornarja sta bila lahko ranjena. Mornarji so bili na angleških ladjah prepeljani v London, kjer so bili lepo sprejeti. Parnik "Carica Milica" je bil natovorjen s premočjem za "Jugoslovenskega Lloyd." Potopljeni parnik s premočjem vred je bil zavarovan, vendar pomeni izguba istega težak udarec za jugoslovansko trgovsko mornarico.

Iz Ilirske Bistrice

V Ilirski Bistrici je umrl posestnik in lesni trgovec Anton Ličan. Bil je dolga leta župan tamkajšnje občine. Tam je umrl tudi znani bistriški gostilničar Jagodič, zadet od kapi.

Izumrl rod

V Babini gredi blizu Djakova je umrla Berta Kutuzovičeva, zadnja iz rodu velikega Jugoslovana vladike Strossmayerja. Njen oče Andrej je bil nameščen kot upravitelj na posestvu svojega strica vladike Strossmayerja.

Visoka poština

Iz Sušaka je prispelo na pošto zemunškega letališča v Južno Ameriko namenjeno pismo, ki predstavlja v poštnem prometu rekord v pogledu vrednosti znanak. Pismo pošilja "Našička," d. d. iz svoje pisarne na Sušaku. Francosko-italijanski banki v Buenos Aires. Pismo je vse oblepčeno z znamkami po 30 in 10 din in predstavlja vse znatne vrednosti 2.811 din. Pred nekaj tedni so francoski listi objavili pošiljatev najdražjega pisma iz Južne Amerike v Evropo, a je vrednost znanak na tem pismu znašala samo 2.014 din. Ta rekord je torej zdaj že v kratkem času potolčen in bo do kmalu sledili tudi sedanjemu novi. Svoj cilj bo pismo doseglo že v enem tednu in bo na svojem dolgem potu potovalo s tremi letali zračne pošte. S prvim od Zemuna do Rima, z drugim iz Rima do Marsaja in od tam s tretjim do cilja. Prenos pošte preko morja je poverjen francoski zrakoplovni družbi in so v prometu posebna poština letala, ki imajo petčlansko posadko ter sprejemajo pošto do 10.000 kg. Če bi bilo pismo poslano po navadni pošti, bi znašal izdatek za znamke maenkostno vsoto, naslovljenec pa bi pismo dobil v najugodnejšem primeru šele po preteku 32 dni.

Dr. Štampar doma

Iz Zagreba je pred meseci odpotoval v Severno Ameriko profesor dr. Andrija Štampar, profesor socialne medicine na medicinski fakulteti zagrebškega vseučilišča, da bi po povabilu raznih ameriških vseučilišč predaval o svoji stroki. Predčasno je moral prof. dr. Štampar Ameriko zapustiti. Iz New Yorka je odpotoval 12. septembra in je že nastopil svojo službo na zagrebškem vseučilišču, vodil pa bo tudi zdravstveni osek Gospodarske sloge.

Bogata svatba

V Martincih blizu Mitrovice je premožni kmet Djuričić oženil svojega sina in je povabil na svatovanje okrog 500 oseb. Iz domače vasi je bilo na svatbi zastopanih vseh 130 domačij, ko-

likor jih vas šteje, ostali pa so bili iz drugih vasi in tudi iz Mitrovice. Svatje so napolnili dve precej veliki hiši kmeta Djuričića in okrog 40 oseb je bilo zaposlenih pri pripravljanju jedi. Pirovali so tri dni in tri noči. V zadnjih letih so taka svatovanja vedno bolj redka.

Idealen zakonski tovariš

Kakšen je idealni zakonski drug? Odgovor na to priljubljeno temo ameriških magacinov so izračunali iz nekoliko tisoč odgovorov žena in moških, ki so jih prejeli na vprašalno pošto. Zanimivo je pri tem, da je najvišja zahteva tako ameriških moških kakor žensk, zdravje.

V podrobnem naj bi idealna ameriška žena izpolnjevala sledeče pogoje: zdravje 23 procentov, lepota 16, volja do sreče 14, dobra obleka 12, čut za družino in ljubezen do otrok 11, smisel za domačnost 10, prilagodljivost 9, značaj in energija 5 odstotkov. Stoodstotni idealni zakonski mož pa sestoji iz 20 odstotkov zdravja, 15 odstotkov materialnega uspeha, 13 odstotkov družinskega čuta, in 13 odstotkov pridnosti in volje do dela, 13 odstotkov energije in značaja, 10 viteštva, 8 odstotkov dobre volje, 8 odstotkov dobre obleke.

V tem seznamu "dobrih lastnosti" zmanjka iščeš duhovnih vrlin. Inteligenca in bistroumnost sta enako kakor izobrazba po vsej priliki nevažni sestavini za idealen ameriški zakon. Med tem ko gre pri ženi očitno bolj za zunanje lastnosti, polagajo pri možkem več važnosti na materialne stvari in čednosti, kakor čut za družino, voljo do dela, energijo in viteštvo. Za ženščino zadostuje 5 odstotkov značajnosti popolnoma, dočim naj bi je možki imel še vedno 13 odstotkov.

Na mosko lepoto Američanka, kakor kaže tabela, ne da mnogo. Sicer jo časti na filmskem platnu, v zakonu pa ima rajši pridnega zaslužkarja. Seveda pa je vprašanje, ali se da zakonska sreča v resnici izraziti v odstotkih. Američani delajo iz ljubezni in zakona radi neke vrste znanosti, ki se z ujo resno bavijo. Da so recepti za srečo, ki iz tega izvirajo, nekoliko problematične vrednosti, je najbolje razvidno iz tega, da ni nikjer na svetu toliko ločitve zakona, kakor baš v Zedinjenih državah.

Pohabljen otrok

V Predolah pri Grosupljem živi številna družina siromašnega delavca Molka, ki preživlja posebno hudo nesrečo.

Njegova hčerka Tončka, ki ji je zdaj že 16 let, je prišla na svet brez nog in brez ene roke. Dokler je bilo dekletce še majhno se je nesreča dala že še kako prenesti, čeprav si lahko mislimo neutušeno žalost staršev, ki svojemu otroku nista mogla dati na pot niti najbolj preproste dediščine: zdravih udov, s katerimi bi se mogel prebiti skozi življenje. A nesreča človeka, ki je pohabljen od rojstva, rase kakor iz gorčičnega zrna. Tončka, ki se je v svojih najnežnejših letih morala odreči radosti, da bi se kdaj s svojimi tovarišicami igrala na dvorišču, je danes, tako rekoč "veliko" deklice, priklenjeno na posteljo in

če bi se morala sedaj zaradi nevtralnosti Švice razprava na sedanju Društva narodov omejit.

sobo, a časi, ko jo je mogla mati prenašati na roki so že zdavnaj minili. Mati je šla od Poncija do Pilata, da izprosi za bednega otroka podporo, s katero bi bilo Tončki mogoče navbiti voziček, s katerim bi se lahko razgibala malo okrog voglov, da se nadiha saj svežega zraka, da se sreča saj z vetrom in solncem, kadar pokuha z mrkega neba. Toda takšen voziček je za Tončko nedosežna stvar. Odšteti bi bilo treba zanj nič manj ko 3600 din, a takšne vsote ne zmorejo, so rekli, niti na banski upravi, a kje naj bi jo vzel njen oče, ki bi bil lahko vesel, če bi družina živela vsaj iz rok do ust.

Problemi priseljence

Vprašanje: Kako more canadski državljan, ki je nezakonito v tej deželi plačati svojo glavarino (headtax)? More-li zahtevati prvi papir? Kaj se mu lahko zgodi v slučaju vojne?

Odgovor: Ako je prišel sem pred dnem 1. julija 1924, tedaj more legalizirati svoje bivanje potom prošnje za registracijo. Ako pa je prišel kasneje, tedaj je podvržen deportaciji, in edini način, da uredi svoje stanje, je ta, da zapusti Združene države in se povrne z redno priseljensko vizo. Ob tej priliki je treba omeniti, da, ako se je rodil v Canadi, tedaj ne spada pod nikako kvoto. Ako pa je naturaliziran canadski državljan, tedaj vzlic canadskemu državljanstvu, spada pod kvoto one dežele, kjer se je rodil.

Vprašanje: Postal sem 70 let star. Od 1. 1938 nisem delal več, delal sem pa skozi vse leto 1937. Ker sem bil že 65 let star, ko je stopil zakon za socialno varnost v veljavo, nisem imel listka za socialno sigurnost in mi niso ničesar odbili od plače v 1. 1937. Imam pravico do pokojnine?

Odgovor: Ne, nimate nikake pravice, razun ako začnete sedaj delati in se vam odbija od plače za socialno varnost. Pač mora vsak imeti v socialno-varnostnem računu zapisano, koliko je zaslužil. Drugače pa morate v zaprositi za državno penzijo, ki se daje potrebnim starcem. Vi živite v državi Michigan. Tam je tudi inozemec upravičen do državne penzije.

Vprašanje: Nedavno smo našli med listinami človeka, ki je umrl, tudi državljansko spričevalo. Ker pokojnik ni zapustil nobenega, ki bi mogel biti deležen kakih predpravice v sled njegovega državljanstva, niti nikake osebe sploh, ki bi bila ž njim v ožjem sorodstvu, smo ugibali, kaj naj storimo s tem njegovim dokumentom. Kaj o tem mislite?

Odgovor: Najboljše je poslati spričevalo najbližjemu naturalizacijskemu uradu, z dnevom in krajem smrti. Spričevalo se tedaj pošlje v Washington, kjer bo shranjeno in se more zopet vporabiti, kadarkoli bi nastala kakka potreba.

Vprašanje: Star sem 67 let in vložil sem prošnjo za starostno pokojnino. Rekl so mi, da morem doprinesiti dokazila o starosti in bivanju v moji državi. Jaz sem živel v istem mestu več kot 20 let, večkrat pa sem se preselil. Že davno pa sem zgubil potni list in druge dokumente iz starega kraja.

Odgovor: Morete dokazati svojo starost, ako nimate rojstnega lista, ako predložite poročni list, kako zavarovalno polico ali pa druge dokumente, kakor licence, bolnišnične izkaze itd. Tudi se more vaša starost dognati, ako oblast za prošni priseljensko oblast za starost, katero ste navedli, ko ste

bili pripuščeni v Združene države. Za dokaz bivanja pa morete pokazati račune, pobotnice o plinu in elektriki, stara pisma itd.

Vprašanje: Neka ženska v državi New York ima otroka, tri leta starega, ki je nezakonski. Ima li ona pravico dobivati takozvano materinsko pokojnino?

Odgovor: Da, ako Department of Social Welfare najde, da je v interesu dobrobitja deteta, da ostane pod oskrbo svoje matere.

Vprašanje: Kmalu bom 65 let star. Zaslužil sem redno po \$75 na mesec od 1. 1936 naprej in, kakor so mi rekli, bi lahko dobival pokojnino \$23.17 na mesec. Ako bi se kasneje povrnil na delo, se mi bo izplačevala pokojnina?

Odgovor: Lahko zopet delate, kadar vas je volja, toda ne boste dobivali pokojnine za one mesece, ko zaslužite več kot \$15,00 na mesec. — FLIS.

Na Sumatri vladajo ženske

Sumatra je največji otok Malajskega otočja, katero pripada po večini Holandski. Sumatra je vsa holandska. Na otoku so domača plemena, ki žive svoje posebno življenje. Tako živi v gorah menangkabavsko plemo. Žene tega plemena uživajo tako velike pravice, da lahko govorimo o pravem ženskem rajju na Sumatri. Poglavar rodbine ni moški, temveč ženska. Žena opravlja vse premoženje in vodi vse gospodarstvo. Če umre, preide njeno premoženje z vsemi pravicami na najstarejšo hčer. Če ni hčere, ne stopi na njeno mesto sin, temveč sin najstarejšega ženiniga brata. Sicer pa lahko vsaka žena, ki nima hčere, pohčeri katerokoli drugo dekle, in ta postane potem njena dedična. V ženskih rokah je tudi vsa trgovina tega plemena.

Zanimivo so pri Menangkabavskih zakonske razmere. Dokler ni zmagala v plemenu mohamedanska vera, je moral živeti vsak mož pri svoji ženi v koči svoje tašče. Ko je pa plemo sprejelo to vero, ki dovoljuje množestvo, so to na poseben način uredili. Mož je obdržal svoje stalno bivališče pri svoji materi, po vrsti pa mora zahajati k svojim ženam in njihovim materam. Če ima recimo z dovoljenjem korana štiri žene, preživi pri vsaki en teden. Če je pa drugače, mora na vsak način ostati pri vsaki ženi enako dolgo, kajti tašče strogo pazi na to in močje morajo brezpogojno ubogati.

Poslovanje in napredovanje slovenske posojilnice

Izjava oziroma poročilo, ki ga je priobčil danes direktorij St. Clair Savings and Loan Co., izkazuje, da ima družba zdaj približno 1,150,000 gotovine.

Dalje poročilo izkazuje, da je družba na zdravni denarni podlagi, ker ima \$110,000.00 denarja na rokah in v bankah. Iz tega je razvidno, da ima družba zdaj večje bilance kot doslej, tako da lahko takoj izplača potrebna izplačila.

Skupne vloge starih in novih vlagateljev tekom leta so znašale \$360,000.00, kar svedoči, da ima naš narod v naselbini popolno zaupanje v ta zavod.

Čisti prihodek na hranilnih vlogah znaša približno 2,100,000.00. Zavod je postal še bolj znan in bolje razumevan med ljudstvom, ki se ga poslužuje, zato se lahko reče, da uživa danes med našimi ljudmi večje zaupanje kot kdajkoli prej.

ŠKRAT

Zdravnik: "Če ne boste nehali piti vina, ne boste stari..."

Pijanec: "Gospod doktor, sva tudi jaz zmerom pravim, da vino drži človeku mladost."

Učitelj: "Ko je Bog ustvaril zemljo, kaj je dejal?"

Zorica: "Dejal je: 'Ustvarim človeka po svoji podobi.'"

Učitelj: "A komu je to rekel?"

Zorica: "Štorklji, gospod učitelj."

Sodnik: "Trdite, da štejete 3 pomladi... a rodili ste se let 1895."

Obtoženka: "Da, gospod sodnik, toda sami morate priznati, da zadnja leta sploh ni bilo nikakih pomladi..."

"Kam pa, kam v tej temni noči?"

"Iščem stanovanje..."

"Kako, zdaj, ob tej uri?"

"Da... Iščem namreč svoj lastno stanovanje..."

SLAVNOST NA JUTRO VEM

V nedeljo se je vršil na Prince Ave., lep program, ko je bil slovesno otvorjen prizidek ondotni Slovenske delavske dvorane.

Program sta vodila Mr. Max Traven in slovenski odvetnik Mr. F. V. Opaskar. Nove prostore je odprla Miss Ančka Traven, znana kulturna delavka in zaslužna tajnica mladinskih pevskih zborov. Nastopili so razni govorniki, s petjem pa so proslavili slavnost pevski zbori Cvet, Planina, Škrjančki, Zvon in Miss Vičič solospav.

"Enakopravnost", ki je skoraj izključno sama agitrala in delovala za postavitev Delavske dvorane, ko se je potavila ta koristna ideja med našimi rojaki "Na Jutrovem," iskreno čestita otdotnim rojakom, ki so zdaj tvorili še prizidek te potrebne narodne stavbe.

Vodstvo zavoda nam sporoča, da je priprast novih vložnikov zelo zadovoljiv, kar pomeni, da se zavod širi in da daje posluge čedalje večjemu številu ljudi. St. Clair Savings and Loan Co., službi naselbini tudi s tem, ker daje na razpolago denar onim, ki žele imeti svoj lastni dom. Tekom preteklega leta je dala asociacija 110 takih posojil v skupni vsoti \$250,000.00. Ta denar je vporablja za refinanciranje in gradnjo novih domov v Cuyahoga okraju.

Dalje je iz tega poročila razvidno, da gotovina enači približno no 13 odstotkom skupnih vlog nakazanih v zadnjem finančnem poročilu.

Dalje poroča direktorij St. Clair Savings and Loan družbe, da je bila vsem delničarjem izplačana dividenda \$2.00 na delnico za leto 1939. Dalje so bile vsem vlagateljem pripisane 3 procentne letne obresti, ki znašajo v skupni vsoti \$20,000.00.

Iz vsega tega je razvidno, da je ta denarni zavod v kredit tako sebi kakor naselbini.

Oglašajte v — "Enakopravnosti"

Mladi rod je proti vstopu Amerike v vojno

Znani časnikar John Chamberlain poroča, da je po obširnem potovanju po vseh delih Zedinjenih držav, tekom katerega se je razgovarjal o vojni in možnosti, da bi Amerika stala vanjo, prišel do zaključka, da je večina mladih ljudi v Ameriki odločno proti temu, da bi ta dežela iznova hodila v Evropo "reševati demokracijo."

Pred lanskim septembrom, ko sta Anglija in Francija pustili Čehoslovaško na cedilo, bilo morda še šlo, a sedaj je prepozno. To izdajstvo male centralno-evropske demokracije od strani velikih zapadnih kapitalističnih demokracij je bila tista usodna "zadnja slama, ki je zlomila kamelin hrbet," pravi Chamberlain.

In po Monakovem ni dejstvo, da je Rusija dezertirala "demokracično fronto," med mladimi Amerikanci povzročilo nikakega prenehanja. V enem mestu n. pr. večina mladih ljudi sploh ne veruje, da je Stalin prevaral zapadne sile, temveč prepričani so, da ako je bil od Stalina kdo potegnevan za nos, so bili to člani njegove lastne komunistične stranke v zapadnih deželah.

Možnost, da bi Nemci z velikim značilnim napadom preko noči spremenili London v razvaline, pušča mladi svet v Ameriki ravnodušen. Neki fant v Cincinnati je v tej zvezi rekel, da bi počakal, da vidi, kaj bodo zavezniki storili z Berlinom, nek drugi mlad možki pa je sarkastično pripomnil, da bi Winston Churchill (lord angleške admiralitete) sam dal bombardirati London in Pariz, ako bi ga kdo prepričal, da bi se na ta način sigurno potegnulo Ameriko v vojno na strani Anglije in Francije.

Odločen faktor pri ustvaritvi proti-vojnega razpoloženja je bila odkritja, ki jih je pred par leti prinesel na dan senatni in mučijski odsek. Takrat je bilo v dnevnem časopisu obširno poročano, kako so veliki interesi, ki so iz človeškega klanja iziskali ogromne dobičke, vplivali na vstop Amerike v zadnjo vojno. Ta odkritja so napravila na mladi svet vtis, katerega ne bo mogoče zlepa izbrisati. Ni s tem rečeno, da mladina želi Hitlerju zmago ali da je indiferentna ali celo pacifistična, temveč ona enostavno ne vidi nikake zveze z evropskimi "trubli" in še manj potrebe, da bi se Amerikanci vtikali vanje. Najbolj skeptični so, ako se jih skuša prepričati, da gre v novem konfliktu v Evropi radi kakih idealov.

Značilna je bila n. pr. pripomba nekega mladega jeklarskega delavca v Cincinnatiju. "Ali bi ne bilo smešno," je rekel, "da bi se vznemirjali radi polomije,

ki je tri tisoč milj daleč od nas, medtem ko imamo doma dvanajst do trinajst milijonov ljudi, ki stojijo pred zimo in lakoto." Neka učiteljica v St. Louisu je rekla, da se boji, da bo Roosevelt poskusil posnemati Woodrowa Wilsona, kar ji niti malo ne ugaja, dasiravno je zadnjič volila zanj. Neka druga mlada ženska iz Dallasa je rekla: "Vojni duh poskoči vselej, kadar je kdo odpuščen od relifa. Vsako delo je boljše kot nič, čeprav je delo v armadi ali v municijskih tovarni. Glavno, kar moramo paziti, je to, da Roosevelt ne bo likvidiral WPA."

Neki mladi možki v Portlandu je izrazil mnenje, da Amerika mora predvsem gledati, da bo svoje domače probleme pametno rešila. "Ako tega ne bomo sposobni," je rekel, "bomo zapadli fašizmu, ne glede, kaj se zgodi z ostalim svetom."

Omenjeni časnikar pravi, da vodilni vtis, ki ga je dobil, je ta, da mladi svet v Ameriki danes ne da prav nič na fraze in gesla. Mladi ljudje ne bodo sledili nikomur, pa naj še tako prepričevalno govori, razen če je svoje besede sposoben prevesti v boljše življenjske razmere, izboljšati izgled za bodočnost ter razširiti tradicijsko ameriške civilne svobodščine. "Krščanska civilizacija" Anglije in Francije jih pušča hladne, prav kot se ne vznemirjajo radi "fašističnega barbarstva" ali "azijskega despotizma." V fašistično nevarnost doma bodo verjeli, kadar in ako bi se jim skušalo mašiti usta, da bi ne mogli svobodno govoriti ali debatirati med sabo, ampak ne poprej.

"S ture sem se vrnil trdno prepričan," pravi omenjeni časnikar, "da Amerika ne bo šla v obstoječi evropski konflikt."

Društveni KOLEDAR

- JANUARY**
- 6. januarja, sobota. — Ples K. S. K. J. Bowlers 162 v Twi-light Ballroom na St. Clair Avenue.
  - 6. januarja, sobota. — Društvo Napredne Slovenke, št. 137 S. N. P. J. priredi plesno veselico v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave.
  - 13. januarja, sobota. — Društvo Glas Clevelandskih delavcev, št. 9 S D Z priredi plesno veselico v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.
  - 13. januarja, sobota. — Ples Croatian Youth of Zumberak v Twi-light Ballroom na St. Clair Avenue.
  - 14. januarja, nedelja. — Cankarjeva ustanova, predstava in ples v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave.
  - 13. januarja, sobota. — Pevsko društvo "Adrija" priredi ples v Slovenskem društvenem domu na Recher Ave.
  - 13. januarja, sobota. — Pevski zbor "Cvet" priredi plesno zabavo v Slovenske delavske dvorani na Prince Ave.
  - 20. januarja, sobota. — Ples društva "Lira" v Twi-Light Ballroom na St. Clair Ave.
  - 20. januarja, sobota. — Ženski odsek Doma Zapadnih Slovencev priredi maškeradno veselico v domu Zapadnih Slovencev, 6818 Denison Ave.
  - 20. januarja, sobota. — 30-letnico proslavo priredi društvo Lipa, št. 129 SNPJ v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave.
  - 21. januarja, nedelja. — Mlad. zbor na Holmes Ave. priredi koncert v Slovenskem domu na Holmes Ave.
  - 26. januarja, petek. — Miss Maxime Steinitz bo imela predavanje v St. Clair Public Library na East 55th St. in St. Clair Ave. ob 8. pri pod pokroviteljstvom Slovenskega jezikovnega kluba.
  - 27. januarja v soboto. — Ples Rostabout Club v Twi-Light Ballroom na St. Clair Ave.
  - 27. januarja, sobota. — Ples Roustabout Klub v Twi-light Dolenjskem. Tu zapuščena moža, štiri sinove in hčer. V Ameriki je bila 40 let.
  - 27. januarja, sobota. — Ples Joliet. — Zadnje dni je tu umrla Rozalija Ramuta, stara 57 let in rojena v Metliki v Beli Krajini. Tu je živel 35 let in zapuščena šest sinov in dve hčeri.
  - 27. januarja, sobota. — Iron Mountain, Mich. — Mrtvo so našli zjutraj Uršulo Kozjan, staro 65 let. V spanju jo je zadela srčna kap. Doma je bila iz Semiča v Beli Krajini in tu zapuščena moža.
- FEBRUARY**
- 3. februarja, sobota. — Ples društva "Kranj" v Twi-Light Ballroom na St. Clair Ave.
  - 3. februarja, sobota. — Društvo France Prešeren, št. 17 SDZ, priredi plesno veselico v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.
  - 3. februarja, sobota. — Ples društvo "Anton Verovšek" priredi igr v Slovenskem domu na Waterloo Rd.
  - 24. februarja, sobota. — Comrades št. 566 SNPJ plesno veselico v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave.
  - 25. februarja, nedelja. — Slovenska ženska zveza, št. 50 predstava v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.
- MARCH**
- 2. marca, sobota. — Pioneers H. B. Z. priredijo plesno veselico v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Avenue.
  - 3. marca, nedelja. — Citalnica S. D. D. priredi koncert in ples v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd.
  - 9. marca, sobota. — Progresivne Slovenke, krožek št. 1, priredi ples v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd.
  - 10. marca, nedelja. — Pevsko društvo "Abrašević", predstava v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.
  - 16. marca, sobota. — S. N. P. J. Bowling Teams priredijo ples v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd.
  - 17. marca, nedelja. — Dramsko društvo "Ivan Cankar", predstava v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.
  - 24. marca, nedelja. — Društvo Spartans, 198 S. S. P. Z. priredi plesno veselico v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

Vesti iz življenja ameriških Slovencev

Center Pa. — Pred dnevi je tu pijačnica usmrtila rojakinjo Frances Horvat, staro 65 let in rojeno v Suhorju pri Toplicah na Dolenjskem. Tu zapuščena moža, štiri sinove in hčer. V Ameriki je bila 40 let.

Joliet. — Zadnje dni je tu umrla Rozalija Ramuta, stara 57 let in rojena v Metliki v Beli Krajini. Tu je živel 35 let in zapuščena šest sinov in dve hčeri.

Iron Mountain, Mich. — Mrtvo so našli zjutraj Uršulo Kozjan, staro 65 let. V spanju jo je zadela srčna kap. Doma je bila iz Semiča v Beli Krajini in tu zapuščena moža.

"ENAKOPRAVNOSTI" OGLAŠAJTE V

Lično delo

Za društvene prireditve, družabne sestanke, poroke in enake slučaje, naročite tiskovine v domači tiskarni, kjer je delo izvršeno lično po vašem okusu. Cene vedno najnižje.

Enakopravnost

6231 St. Clair Ave., Henderson 5311 - 5312

Kampanja za "Cankarjev glasnik" sedaj v teku...

CANKARJEV GLASNIK

mesečnik za leposlovje in pouk ima sedaj kampanjo za nove naročnike!

AKO SE NISTE NAROČNIK TE VAŽNE REVije POSTANITE ŠE DANES!

NAROČNINA JE: za celo leto \$3 — za pol leta \$1.50 — za 4 mesece \$1

Kdor tekom kampanje pošlje en dolar direktno na urad Cankarjevega glasnika mu bo naročnina kreditirana za pet mesecev.

CANKARJEV GLASNIK

6411 St. Clair Ave. Cleveland, Ohio

- 30. marca, sobota. — 23rd Ward Democratic Klub priredi ples v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Avenue.
  - 30. marca, sobota. — St. Vitus Cadets priredijo ples v Twi-Light Ballroom.
  - 30. marca v soboto. — Ples St. Vitus Cadents v Twi-Light Ballroom na St. Clair Ave.
  - 31. marca, nedelja. — Pevski zbor "Sloga" priredi Pomladanski koncert v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Avenue.
  - 31. marca, nedelja. — Mladinski pevski zbor Slovenskega delavskega doma na Waterloo zRd. priredi svoj pomladanski koncert v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Road.
- APRIL**
- 6. aprila, sobota. — St. Vitus Booster Klub priredi plesno veselico v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Avenue.
  - 6. aprila, sobota. — Prireditve skupnih društev Zapadne slovenske zveze v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Road.
  - 7. aprila, nedelja. — Dramsko društvo "Anton Verovšek, priredi igr v Slov. del. domu lavskem domu na Waterloo Road.
  - 7. aprila, nedelja. — Soc. pev. zbor "Zarja" priredi pomladanski koncert v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.
  - 13. aprila, sobota. — Jugoslav Camp, številka 293 W. O. W. priredi plesno veselico v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.
  - 14. aprila, nedelja. — Mladinski pevski zbor "Zvončki" priredi koncert x JDND v West Parku.
  - 14. aprila, nedelja. — Pevski zbor "Jadran" priredi koncert v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd.
  - 20. aprila, sobota. — Outdoorsmen Gun Klub priredi ples v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave.
  - 21. aprila, nedelja. — Samostoj. pev. zbor "Zarja" priredi pomladanski koncert v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.
  - 26. aprila, petek. — White Mo-
- MAY**
- 4. maja, sobota. — Castna straža S. D. Z. priredi plesno veselico v avditoriju Slovenskega narodnega doma, na St. Clair Ave.
  - 5. maja, nedelja. — Spring Blossom Dance, priredi Dom Zapadnih Slovencev na 6818 Denison Ave.
  - 11. maja, sobota. — Clevelandski Slovenci, št. 14 S. D. Z. priredi plesno veselico v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.
  - 12. maja, nedelja. — Slovenska Mladinska Šola S. N. D., pomladanska prireditve v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.
  - 12. maja, nedelja. — Slovenska ženska zveza, št. 41 prireditve v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd.
  - 18. maja, sobota. — Društvo Sveta Anna, št. 4, S. D. Z. priredi plesno veselico v avditoriju Slovenskega narodnega doma, na St. Clair Ave.
  - 19. maja, nedelja. — Skupna društva S. S. P. Z., prireditve v avditoriju Slovenskega narodnega doma, na St. Clair Avenue
  - 20. maja, ponedeljek. — Pričetek konvencije S. S. P. Z. v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd.
- JULY**
- 21. julija, nedelja. — Klub Slovenskih groceristov in mesarjev v Collinwoodu priredi običajni piknik na Pintarjevi farmi.
- AUGUST**
- 18. avgusta, nedelja. — Federacija jugoslovanskih narodnih domov v Ohio priredi "Slovenski dan" v Gordon park shell.

Oglašajte v "Enakopravnosti"

IMPORTANT!

medical tests reveal how thousands of WOMEN

HAVE BEEN ABLE TO **GET NEW ENERGY**

If you feel tired out, limp, listless, moody, depressed—if your nerves are constantly on edge and you're losing your boy friends to more attractive, peppy women—SNAP OUT OF IT! No man likes a dull, tired, cross woman—

All you may need is a good reliable tonic. It so, just try famous Lydia E. Pinkham's Vegetable Compound made especially for women. Let it stimulate gastric juices to help digest and assimilate more wholesome food which your body uses directly for energy to help build up more physical resistance and thus help calm jittery nerves, lessen female functional distress and give you joyful bubbling energy that is reflected thruout your whole being.

Over 1,000,000 women have reported marvelous benefits from Pinkham's Compound. Results should delight you! Telephone your druggist right now for a bottle. WELL WORTH TRYING.

Knjige:

Da preženemo dolgčas se največkrat tečemo k čitanju knjig. Naslednje knjige imamo še v zalogi:

LUCIFER — TARZAN, SIN OPICE — TARZAN IN SVET

Te knjige razprodajamo dokler so v zalogi, po 10c vsako. Pošljamo tudi po pošti. Za poštnino je pridejati 10c za vsako knjigo. Pošljete lahko znamke za naročilo.

Poslužite se te izredne prilike in pišite po knjige dokler se še v zalogi.

ENAKOPRAVNOST
6231 St. Clair Avenue.—Cleveland, Ohio

JOHN KNITTEL:

31

LJUBEZEN IN ZLOČIN

ROMAN

"Ah! Kakšen nesmisel! O bog! Kakšen nesmisel! Govoriti o večnih stvarih! Kako naj bi verjela v blede duhove ona, ki je z rdečo, vročo krvjo ljubila zemljo? Ni bila vraževerna. Ni se bala niti groma niti strele. Niti zvezde je niso mogle prepričati, da je neko posebno božanstvo, ki prisostvuje cerkvenim ceremonijam.

Dejstvo, da se je Gottfried, kakor vse kaže, ujel v hinavščino, ki je bila po njenem mnenju nenaravna, je Terezo zagrenilo. Pogledala ga je od strani. Udobno je sedel v svojem stolu. Njegova glava, ki je kraljevala nad visokim ovratnikom, je bila nekako ošabna, preveval jo je čuden izraz, njegove fino rezane poteze so zakrknile, da so bile skoraj kakor maska. Njegove ledeniške modre oči so požirale Teodorjevo majhno čudno postavo, ki je skakala po globoki prižnici sem in tja. Kakšen čuden prijatelj je bil Gottfried!

Nazadnje je bilo konec Teodorjeve pridige, toda maša se je nadaljevala.

Tereza je hrepenela po trenutku, ko bodo spet igrale orgle. Ah! Oboževala je orgle. Ljubila je vsako godbo, četudi ni ničesar razumela o godbi. Ko so nazadnje zadonele orgle, je v nemem zamaknjenju zaprla oči in ko so utihnili poslednji zvoki, je zašepetala Gottfriedu na uho:

"Veš, če slišim godbo, me podere neusmiljeno na tla kakor vihar vrbovje."

Na koncu maše je zaigral mojster Hamm mogočno Bachovo delo, da bi vodilo posetnike iz katedrale. Tereza je obsedela

in vztrepetala o bmočnih alelujah, ki so, kakor se je zdelo, grmeli iz najoddaljenejših globin galerij. Mogočne harmonije so se neizbežno zgrinjale na njo. Bilo ji je, kakor bi izginila v omami navdušenja. Ah! To so prava nebesa! Če bo kdaj prišla v nebesa, potem mora priti v nebo, v katerem bo godba.

"Končno je," je rekel Gottfried, ki je stal za njo. "Ali bova zdaj šla?"

"Krasno je bilo!" je odvrnila. "Kako čudovito bi se bilo poročiti v tej katedrali s človekom, ki ga resnično ljubiš!"

Tega večera so sedeli v hotelu oče, mačeha in sin. Kmalu po večerji je odšel Anton Jakob v svojo sobo. Tereza mu je sledila medtem ko je Gottfried sedel v sobi za obiske in pregledoval dnevne časopise. Tereza si je sezula čevlje in slekla promenačno obleko, oblekla je široko domačo haljo in šla v sobo svojega moža, da bi kratak čas posedela pri njem. Anton Jakob je bil zaspal. Neprestano je zehal.

"Deklica," je dejal, "mislim, da se ne bova odpeljala s prvim vlakom. Počakala bova do jutri popoldne."

Prikimala mu je. "Najbolje bo, če boš zdaj zaspal, da ti bo noč dolga in dobra."

Prosil jo je za poljub in poljubila ga je. Voščila mu je lahko noč, odšla v svojo sobo in počakala tam skoraj eno uro. Potem se je tiho splazila na hodnik, da bi videla, če je njen mož zaklenil vrata. Bila so zaklenjena. Tereza se je vrnila v sobo, si obula čevlje, oblekla promenačno oble-

ko, se za trenutek pogledala v zrcalo, odšla iz sobe, zaklenila vrata, vtaknila ključ v majhno ročno torbico in stekla po stopnicah. Tako se je Tereza prvič izmuznila roki svojega zakonitega zapovednika, ki jo je doslej vedno brzdala.

Gottfried jo je čakal in skupaj sta odšla iz hotela.

"Spi," je rekla. "Kam greva, da bi se pogovorila? Rada bi pogledala samotni in lep kraj, daleč od vsega, kar spominja na hiše in ljudi."

Predlagal je, da bi se peljala od postaje z vozom v Hardtwald in se sprehodila po obrežju Rena, voz pa bi pustila tam, dokler ju spet ne bi bilo volja in bi se odpeljala nazaj od postaje.

"Meni je vseeno, kam greva," je dejala Tereza, "da se le zdaj vendar enkrat lahko nemoteno pogovoriva. Saj je minilo že več kakor leto dni od najinih zadnjih daljših pogovorov. Ali se tega zavedaš, Gottfried?"

Ni ji odgovoril. Ni mu bilo prijetno. Njegove misli so bile mračne in boječe. Vendar pa je čutil, da bo ta nočna vožnja s Terezo nazadnje nemara vendarle končala vso negotovost. Njuno življenje se mora pač odslej nepreklicno usmeriti v to ali ono stran.

"Hvala bogu," mu je rekla, ko sta sedela v vozu, "zdaj sva po vseh teh številnih mesecih nazadnje vendar drug od drugega!"

Gottfried se ji je zdel hladen in neprijazen. Usoda se je spremenila in zdaj so bila njena čustva skoraj kakor čustva, ki so morila Gottfrieda od njegovem zadnjem obisku v Gamu, ko se ga je dalj časa marljivo izogibala. Zvižaja, ki se je je danes poslužila, jo je v lastnih očeh ponizovala in skoraj bi zasovražila Gottfrieda, ker je vedel, da se je naskrivaj izmuznila.

Toda kako bi mogla sicer biti z njim nemoteno in prosto? In zelo kmalu je prevladala vse po-

misleke njene vesti sreča, da je lahko v njegovi bližini, ne da bi kdo oprezoval za njo in ne da bi kdo prisluškoval.

Ko sta se pripeljala do gozdne roba, je Gottfried ponudil Terezi roko, da bi ji pomagal z voza. Lahkonogo je skočila z voza. Ko sta korakala drug poleg drugega po stezi, ki jo je razsvetljevala mesečina, se je Gottfried rahlo zgrozil. Morda bi se moral izogniti temu pogovoru. Da, bolj bi bilo. S kako pravico se je ob tej uri peljal v gozd z ženo drugega moža? Brez dvoma ni imel s pravnega stališča s Terezo tu ničesar opraviti, s to Terezo, ki je bila povod vsemu zmešanemu kipenju v njegovi duši, s strašno oviro, ki je onemogočala njegove načrte.

"Gottfried," je rekla Tereza, "čudovita je ponočna hoja po gozdu. Človek mora nenadoma premišljati in tisočere bojazni se plazijo v srce. Domišljija se jame udejstvovati; človek vidi in sliši stvari, ki jih v svetlem dnevu nikdar ne vidi in ne sliši."

"Da," je menil Gottfried. "Včasih so taki eksperimenti dobri, včasih pa tudi ne." "Se vedno sva si preveč tuja!" je smeje dejala Tereza.

"Mogoče. Toda vidiš, mnogo časa je pretrelo, odkar sva bila zadnjikrat skupaj. Ali se spominjaš, da sva se skoraj nesložno ločila? In od takrat se je marsikaj dogodilo."

"Pri meni ne," je dejala. "Lezla sem naprej kakor polž. Pomlad, poletje, jesen, zima in spet pomlad! Da, skoraj spet poletje! Kako prijetno hladno je v tem gozdu! Samo pogledaj skozi veje! Kakor bi mesec spredel nežno meglo preko dreves!" — Gottfried ni takoj odgovoril; pogledal je kvišku in Tereza je videla, kako bi njegovi pogledi radi prodrli skozi gosto vejevje v neskončni nebesni prostor.

"Če pomislim, kako je bilo še pred letom v meni in kako je zdaj. Takrat sem imel bolesten občutek, da je vse, vse ničevno. Kako zelo sem se spremenil! — Zdaj končno imam nekaj prijemljivega."

"Jaz se nisem spremenila," je vztrajala ona pri svojem. "Ah! Si se, si se! Samo ne zavedaš se tega."

"Morala bi vedeti, verjemi mi! V Gamu imam ogromno časa, da premišljam sama o sebi."

"Oj Tereza," je dejal, "ko bi ti vendarle mogel pokazati življenje v novi luči. Samega sebe preklinjam zaradi krivice, ki sem jo zagrešil na tebi. Kako naj jo kdaj spet popravim?"

"Ne zavedam se, da bi mi storil krivico."

"Toda jaz vem! Zavedam se tega! Dal sem ti knjige, ki so bile za tebe čisti strup."

"Mislim, da nimaš prav," je odvrnila Tereza. "Živim po tem, kar sama vidim in čutim, ne po mnenjih drugih ljudi."

"Kljub temu obžalujem, da sem ti dal te knjige. Toda kako bi storil drugače! Ali bi ti mogel že pred leti povedati stvari, ki jih takrat še sam nisem vedel? Povem ti, Tereza, takrat sem živel v blodnjah, v popolnem kaosu. In moral sem najti šele izhod. Teo, moj najboljši prijatelj, mi je zelo mnogo pomagal. Da, Teo mi je pokazal pot iz nerazrešljive zmede, v katero sem zašel. In odločen sem vztrajati na svoji novi poti."

Gottfried je govoril trdno in odločno. Vendar je že bežen pogled na njegovo drhtečo postavo pokazal, da njegov značaj ni kovan iz jekla, marveč da bo klonil v viharjih usode. Kljub temu je Tereza verjela v popolno odkritost rane njegovih besed. To je bil zdaj seveda drugi Gottfried, človek, katerega narava je bila v protislovju z vsem, kar je vznemirjalo njo, Terezo. Obšla jo je globoka bridkost. Oj nesreča! Kje je bil Gottfried, ki ga je ljubila? Kje je bil? Kaj je napravil iz njega Teo?

"Kako si le postal tako goreč pristaš krščanske vere?" ga je ril.

vprašala. "Z Luthrovo pomočjo," je mirno odgovoril Gottfried. Obstala je in položila svojo roko na njegovo roko.

"Gottfried," je dejala, "ali je v tvojem srcu res svetlo?"

"Tereza," je rekel in zaprl oči in njena usta, napol odprta, kakor da mu ponujajo poljub za noč. Za njo se mu je zdelo, da vidi mračno Teodorjevo senco, da vidi njegove oči, ki se upirajo vanj in ga svarijo.

"Tereza," je rekel in zaprl oči, "v tej sekundi ne dvomim o ničemer in o ničemer se ne vprašujem. Otrok bi me lahko vodil. In tega otroka bi ne prosil ničesar drugega, kakor da me ne vidi v nevarnosti."

"Gottfried," ga je prekinila s trdnim glasom, "izražaš misli, ki niso tvoje lastne."

"Kljub temu, so pač misli." Nagrbančila je čelo in se ozrla v stran.

Nato sta prišla do Rena in sta korakala počasi po stezi na obrežnem nasipu. Tereza se je oprijela Gottfriedove roke. Cele minute sta molčala. Uspavajoče pljuskanje reke pod njima, tiho vzdihovanje starih dreves okrog in okrog, mlo ozračje, zvezde in luna nad njunima glavama, vse to je pojačevalo skrito bridkost njunih src.

V tem molku je našla nenadoma spet sama sebe. Lepo — fakko je torej bilo. Zdaj je teolog in bog mu pomagaj! Najbrže misli resno in ona nikakor ne bo otrok, ki bi ga vodil v nevarnosti. To je kljub vsemu lepo povedal. Še bolj ga ljubi zdaj zaradi teh besed. Toda, kako daleč se je oddmaknil Gottfried od nje! Cerkev ga je ujela. Peljala se bo spet nazaj v Gam z Antonom Jakobom in bo odslej nosila črne bluze z zaponkami na ovratniku.

"Da, Gottfried," je rekla s spremenjenim glasom, "kdaj pa misliš vstopiti v duhovniški stan?"

"Ne vem," je mračno odgovoril.

"Kako si le postal tako goreč pristaš krščanske vere?" ga je ril.

"No, do takrat boš imel pač nekaj življenjskih izkušenj za seboj."

(Dalje sledi.)

V najem

V najem se odda 6 sob, zgoraj air conditioned gorkota, plin in elektrika. Za naslov se poizve v uradu tega lista ali pokličite HEnderson 4837.

V najem

V najem se odda poceni 4 sobe in kopalnica z gorkoto počitni družini brez malih otrok. Vse na novo prerezano. Vpraša se na 485 E. 152nd St.

Oblak Furniture Co.

Trgovina s pohištvo
Pohištvo in vse potrebščine za dom
6612 ST. CLAIR AVE.
HEnderson 2978

Ako je kaj narobe z vašim pralnim strojem pokličite nas. Imamo izkušenega človeka eksperta, ki vam ga popravi, da bo ste zadovoljni. Pri nas dobite Washer Parts za vse pralne stroje.

Mandel Hardware

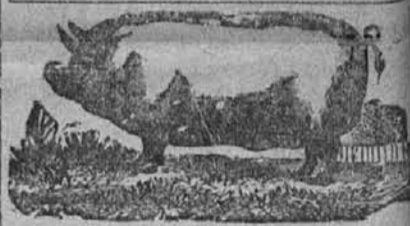
15704 Waterloo Rd.
KENmore 1282

L. R. Miller Coal Co.

1007 East 61st St.
Quality coal anytime and anywhere
ENDicott 1032

BOLEČINE V KITAH NAGLO ODSTRANJENE

Nikar po nepotrebnem ne prenašajte bolečin v kitah. Na tisoče ljudi je bilo nepričakovano rešenih revmatičnih bolečin, bolečin v kitah in zgibnih s priprostim drgnjenjem s Pain-Expeller-jem. To nenavadno zdravilo naglo pomaga. Do sedaj je že bilo prodanih nad 17 milijonov steklenic Kupite Pain-Expeller. Zahtevajte Pain-Expeller s sidrom na steklenici.

Sezona za prašiče je tukaj. Mi koljemo s koruzo pitane prašiče Jih poparimo ali z slamo ožgamo. Z vsakim prašičem do bite kri, jetra in čreva zastopno v mestu Clevelandu. — Ne razpolago ob vsakem času! Imamo vse vrste nasoljena črva. Mi koljemo vsak torek, četrtek, in petek.

JOHN A. TOMPKINS

3979 WEST 25th ST.
pod Brooklynskimi mostovi
SHadyside 3689

OGLAŠAJTE V
"ENAKOPRAVNOSTI"

FINANČNO POROČILO

ST. CLAIR SAVINGS & LOAN COMPANY

DECEMBER 31st, 1939

IMETJE		OBVEZNOSTI	
Gotovina na rokah in v bankah	\$ 110,490.58	Hranilne vloge	\$ 835,562.40
Posojila na prve vknjižbe	837,716.35	Predujemi vlog Fed. Home Loan Banke	97,875.00
Zemljišče — na hiše	99,178.88	Posojila v delovanju in Eserow račun	26,173.72
Zemljišče — bančno poslopje	50,500.00	Možna obveznost jamčenih vknjižb	24,474.90
Prodane in garantirane vknjižbe	24,474.90	Vse druge obveznosti	7,818.61
Vloge v drugih posojilnicah	12,300.00		
Delnice Federal Home Loan Banke	10,000.00		
Delnice v blagajni	2,676.51	SKUPNE OBVEZNOSTI	\$ 991,904.63
Vse druge imetje	7,058.30		

SKUPNI KAPITAL IN PREOSTANEK \$ 162,490.89

SKUPNE OBVEZNOSTI, KAPITAL IN PREOSTANEK \$ 1,154,395.52

KAPITAL IN PREOSTANEK

Stalne delnice	\$ 78,808.77
Tekoče delnice	206.00
Rezerva za Federal Insurance	3,588.92
Rezerva za možne izgube	4,467.20
Nerazdeljen dobiček	27,420.00
Rezervni sklad, redni	48,000.00

SKUPNI KAPITAL IN PREOSTANEK \$ 162,490.89

Vse vloge, ki jih sprejmemo na ali pred 15. januarjem, bodo dobile obroke od 1. januarja, 1940.

Hranilne vloge jamčene do \$5,000.00 po Federal Savings and Loan Insurance Corporation, oddelek vlade Združenih držav.

TEKOČI OBROKI NA HRANILNIH VLOGAH 3%

DELNIŠKA SEJA

Razpisuje se letno delniško zborovanje korporacije Slovenskega doma na Holmes Ave. za dne 14. januarja 1940. ob 1 uri dopoldne v domovih prostorih.

Direktorij Slov. Doma

DELNIŠKA SEJA

Tiskovne družbe "ENAKOPRAVNOST", The American Jugoslav Ptg. & Pub. Co. se vrši v petek 19. januarja, 1940 v dvorani št. 3 v starem poslopju v Slov. nar. domu, 6409 St. Clair Ave. Pričetek točno ob 7:30 zvečer. Delničarji so vljudno vabljeni, da se polnoštevilno udeležijo in so točni.

Ludvik Medvesek, tajnik

SEZANITE JAVNOST
Z VAŠO TRGOVINO
POTOM...

'Enakopravnosti'